

Y A Ş A M
C E Z M İ E R S Ö Z

OTEL İNSANLARI

Çiçek ailesi oteldeki odalarında bir mutluluk saati yakalamışlar. Birazdan koyun koyuna uyuyacaklar... Hülya Çiçek öğle yemeği hazırlığında (yanda)

Yalnızlar, yalnızlıktan kaçanlar, evlerinin bir türlü bitmeyen anlamsız sorunlarına, çığ gibi büyüyen masraflarına yenik düşenler, eşyalarından kurtulup hafiflemek isteyenler, her an başını alıp uzaklara gitmeyi düşünenler, kendilerine ait bir oda arayanlar ruhunuza uygun bir otel seçin hemen. Hayatın bir de bu kıyısından yürüyün... Yoo, hemen gücenip kırılmayın bu öneriye. Oteller artık sadece kaybedenlerin, tutunamayanların, yitiklerin mekânı değil. Hayatın insanları insafsızca sıkıştırdığı bu kentte birçok kişinin, hatta apartman yalnızlığından kaçan aileler için oteller insan sıcaklığı, rahatlık, hafiflik; oteller özgürlük duygusu...

Otelde kalan aileler. Evet yanlış okumadınız. Sıraselviler'deki Santral Oteli'nde bugün üç aile büyük bir keyifle burada yaşıyor. Karısıyla beraber konfeksiyonculuk yapan Yılmaz Büyükkakıncı çevrelerindeki yalnızlıktan ve ev dertlerinden bıktıklarını, ailece Santral Oteli'nde yaşamaktan mutlu olduklarını söylüyor. Odalarında televizyondan videoya kadar her türlü lüksleri var. Onlar da odalarında sıkıldıkları zaman hemen lobiye iniyorlar. İşte o zaman gelsin tavla partileri, kâğıt oyunları, keyifli çay sohbetleri... Kentin acımasız yalnızlığı otel lobilerinde dize geliyor. Santral Oteli'nde kalan diğer iki ailenin de bu hayatı seçmelerinin nedenleri hemen hemen aynı: "Otelde yalnızlığımızı unutuyoruz, daha çok dostumuz var ve her bakımdan rahatız..."

Pazarlamacılıkla uğraşan ve karısı Hülya Çiçek'le iki yıldır Santral Oteli'nde kalan İbîş Çiçek, neden otel hayatı sorumu şöyle yanıtlıyor: "Otelde arkadaşlık var, dostluk var. Birçok değişik insan tanıdık burada, çoğuyla yakın ilişkiler kurduk. Apartmanda öyle mi, kimse kimseyi tanımaz, hatırlamıyormuş gibi. Buradaysa her akşam herkes birbirini sorar, birbiriyle ilgilenir. Apartmanda eğer yalnızsanız kimse ne olduğunuzu bilmez, ölseniz ancak koktuğunuzda anırlarlar. Biz eşimle birlikte otel yaşamına bayağı alıştık, bir eve de taşınmak istemiyoruz. Burada günler çok eğlenceli oluyor, birlikte televizyon seyrediyoruz, iddialı tavla turnuvaları düzenliyoruz, uzun çay sohbetleri yapıyoruz. Ayrıca otel yaşamı çok konforlu. 24 saat sıcak suyumuz var. Kahvaltımız ayağımıza geliyor. Çok iyi ısınıyoruz. Odamız sürekli temizleniyor. Daha ne isteyelim."

Santral Oteli'nde iki üç aydır kalan Yürümüş Ailesi de çok memnun otel yaşamından. Turizm işiyle uğraşan Emin Yürümüş, otel dostluklarını anlata anlata bitiremiyor. Karısı Zuhâl Yürümüş

Fotoğraflar: İRFAN KUZU

de otel hayatından çok memnun. "Otelimizde bizi ziyarete her akşam misafirlerimiz gelir. Hem oteldeki dostlarımızla, hem gelen misafirlerimizle hoşça vakitler geçiriyoruz" diyor. Ayrıca Yürümüş ailesine otel son derece ekonomik ve rahat geliyormuş. Bu aileler kent yalnızlığını ve deva bulmaz ev dertlerini Santral Oteli'nde karşıyorlar. Hayat otel odalarında, otel lobilerinde farklı bir kıydan sürüp gidiyor...

BALONSUZ İBO

Çocukluğumuzun kaybolmuş cenetlerini "Benim balonlarım vardı" diyerek hüznü anan şarkıcı İbo'nun bugün balonları yok, ama Sıraselvi-ler'deki Santral Oteli'nde küçük, sempatik bir odası var. Aralıklı olarak (Norveç'te kaldığı zamanlar dışında), ama yıllardır bu otelde kalıyor. Otelde yaşamaktan öylesine mutlu ki ev tutmayı aklından bile geçirmiyor. Otelin yöneticileri ise bir sanatçıyı ağırlamaktan son derece memnun gözüküyorlar. "Otel benim için öncelikle rahatlık ve kolaylık" diyor şarkıcı İbo. Sabahları çocuklar kahvaltısını da hazırlıyormuş. Ev hayatının insanı törpüleyen sorunları geride kalsın. Bütün bunlar için oteline ayda 500 bin lira ödüyor. Bu paranın içinde kardeşlerim dediği otel çalışanlarının sekreterlik ücretleri de dahil! Peki, özel hayat nasıl gidiyor? O heyecanlı mahremiyet? O hayat Etap Oteli'nde sürdürülüyor, gizli aralıklarla. Ya yalnızlık? "Yalnızlık mı?" diyor, şaşırıyor soruma. Çünkü akşamları diğer otel insanlarıyla tadına doyum olmaz muhabbetler yaşıyor. Sıkı tavla maçları yapıyor. Demli çaylar içiyor, keyifli maçlar seyrediyor. Yalnızlığın lafı mı olur, bu binbir çeşit insan ve küçük serüvenler arasında? Ya otelin çevresini saran ve hiç dinmeyen insan sesi, kentin serüven ve heyecan dolu uğultusu... Ve istediğiniz her an çantanızı alıp bir yerlere özgürce uzaklara gidebilme duygusu. Bu duygu "sevmeğe gitmektir" diyenler için tuhaf bir acıyla yüklüdür, ama nedense hep mutluluktur...

"Otelde kaldığımı öğrenenler bana sapsiz bir köpek gibi bakıyorlar, düpedüz acıyorlar. Oysa öylesine mutluyum ki burada, niye acırlar bana bilmem?" Yaklaşık bir yıldır Taksim'deki Avrupa Oteli'nde kalan sinema yazarı Sevin Okyay diyor bunları. Kiralık evler tutmaktan, ev sahipleriyle uğraşmaktan, eşyalafını oradan oraya taşımaktan, apartman sorunlarından, eve geç kaldığı için anlaşılmaz bir şekilde suçluluk duymaktan, yalnızlığını yaşayamamaktan alabildiğine bıkmış. Zati eşyalarını ve başucu kitaplarını alıp yerleşmiş bu otelle. Şimdi bu otelin müdiresi olan ve artık o da bir otel insanı olan Tülay Bediz'le eski bir dostluğu varmış. İlk tanış-

tıkları günlerde, bir sinema dönüşü Tülay Bediz, "evimin", yani Avrupa Oteli'nin önünde indiğinde Sevin Okyay da herkes gibi ona acı-mış: "Otelde mi kalıyorsun, yapma yahu niye?"

Sevin Okyay o dönemler evlerden evlere küçük büyük dertlerini taşıyor. Beyaz eşyalar alıyor, taksitler ödüyor, yakıt paralarıyla cebelleşiyor, evler gidererek sirtında taşınmaz ağırlıklar oluyor. Bugünse bunların artık hiçbiri yok. Kendine ait odasında sabahları kuş gibi kalkıyor, bir solukta aşağıya iniyor. Yatağını otelin genç emek-tarları toplayacak. Hemen sıkı bir kahvaltı. Otelin "annesi" Tülay Bediz'le otelde gece yaşanan serüvenlerin ince bir dökümü. Kim geç kalmış? Kim kimin mayonezini çalmış? Akşam 52 numara gelmemiş mi? Şu Parizien'de show'a çıkan Macar kı-zına o çiçeği kim göndermiş? Bursalı tüccarlar gelmiş mi? Gece alkolü kim fazla kaçır-mış?.. Küçük oyunlar, küçük şakalar... "Hadi bana eyvallah, akşam geç de olsa geleceğim, merak etmeyin." Sevin Okyay, Nokta dergisine, işine gidiyor. Akşam işi biraz uzun sürebilir, sonra Sinema Sevenlere uğrayacak. Bardaki muhabbet kendisini açmazsa, geceyarısı olmadan oteline gelecek. Oo, sinema kurtları kendilerini televizyondaki sanat filmine kaptırmışlar. "Kim oynuyor kim? Lina Ventura. L'aventure C'est L'aventure değil mi bu filmin adı?"

"Evet, evet gürlütu yapma da otur seyret, nasıl sinema yazarısın sen?" "Bu otelde de herkes sinema otoritesi oldu. Peki, peki susuyorum..."

GÖNÜLLÜ KOMÜN

"Zorunlu olmayan bir komün yaşamı" gibi diyor otel için Sevin Okyay. "Hem bir aile, ama sıcak, dostluk dolu bir aile yaşamı sürüyoruz burada, hem de kimse-

Istanbul'un en hareketli kadınlarından Sevin Okyay için otel bu yaşam için en ideali.

kimsenin özgürlük alanına girmiyor. Buradaki büyük aileden ve dünyadan bıkmış odama çekiliyorum. Orada kendimle yimdir artık, kimse giremez oraya, söylerim telefon çalmaz, evimde bu kadar özgür olamam ben. Aile yaşamına gelince hiç umulmadığı kadar birbirimizle ilgiliyizdir. Biri geç kalsa hemen merak edip sorarız ne oldu diye. Biri hastalansa herkes seferber olur. Birlikte Balıkpazarı'na alışverişe gider, ilginç mezeler, mevsimlik yiyecekler alırız, birbirimize yemek tarifleri yaparız. Arada bir Çin Lokantası'na gideriz. Birbirimize dertlerimizi açarız, şakalaşır güleriz. Her çe-

şit insan burada birbiriy-le kaynaşır. Geçenlerde burada kalan bir Macar dansçı kız, pasaportunu kaybettiği için geceyein karakola götürmüşler. Haber alır almaz soluğu karakolda aldık, kızcağzın üzüntüden bütün yüzü yara dökmüştü. Neyse durumu polislere anlattık, kızı zor bela ellerinden kurtardık. Biz oteldeki ailemize sahip çıkarız."

Sevin Okyay, Avrupa Oteli'ne bir yıl önce aylığı 800 bin liraya girmiş. Bugün bir milyon lira veriyor. Gümüşsuyu'nda en sıradan evlerin kirasının en az bu kadar olduğu düşünülürse artık otelde kalan insanlara, çok masraflı olmuyor mu, diye sormak da pek anlamlı değil.

Peki, özel hayat? Karşılıklı inceliklerle ve gereğinde göz yummalarla çözülüyor bu tip sorunlar da. Geriye sadece arada bir düşlere konuk olan "ev kurma fantezisi" kalıyor. Bu da çeşitli latifelerle, biraz alaycı tebensümlerle karşılanıyor çok kez: "Amaan burada rahatımız iyi, sırası mı şimdi ev tutmanın?.."

Hakan Gençarslan evinden ve evliliğinden 5 yıl önce ayrılıp gelmiş Avrupa Oteli'ne. Otelin sahibi Saint Joseph'ten arkadaşı. Ayrılacağını duyunca: "Sa-

Şarkıcı İbo Santral Oteli'deki dostlarıyla tadına doyum olmaz muhabbetler yaşıyor, sıkı tavla maçları yapıyor.

Ben bu otelin kaptanıyım

Beyoğlu'nun yoksul kemancısı Paganini Bülent otelleyle öylesine bütünleşmiş ki ev yaşamını hatırlamıyor. Yalnızlığını otelde kalan diğer dostlarına keman çalarak gideriyor.

kın ev arama, otelim senin de otelin" demiş. Şimdi otelin en kıdemlisi o. "Buranın kaptanı benim" diyor ve 7, 8 aylığına geldiği bu otelde 5 yıldır huzurla, mutlulukla yaşadığını söylüyor. Otelde kaldığını öğrenenler kendisine serseri gözüyle bakıyorlarmış. Serseriliği kınadığı yok elbet, ama kendisi oldukça organize yaşıyor. Sabah belli saatte Görsel Yayınları'ndaki işine gidiyor. Akşam aşağı yukarı belli saatlerde oteline geliyor. Ve çoğu akşam Türkçeye yabancı dilden giren sözcüklerin oluşturacağı sözlüğünü yazmaya çalışıyor. Sonra fuayede, evin televizyon odasında film izliyor, maç seyrediyor. Otel hayatı Hakan Gençarslan için öncelikle yalnızlıktan kaçış. "Yalnızlıktan acı çekenler kendilerine ve yalnızlıklarının adına göre bir otel bulsunlar" diyor. Sonra rahat-

lık, hafiflik, dostlukla çevrelenmiş özgürlük ve birbaşnalık duygusu ve kaygısızlık. Ve dahası odasında, otelin diğer odalarında beslediği köpekleri ve tavşanlarıyla çevresine unutulmaz sevimlilikler katmış Hakan Gençarslan.

Avrupa Oteli'ne 1986 yılında aylık 200 bin lirayla girmiş, bugün bir milyon lira veriyor. Ve bu aylık ona sudan ucuz geliyor. "Yakıt parası, elektrik, su, aidat, kapıcı parası vermediğim gibi çoğu kez bizden telefon parası bile almıyorlar" diyor.

Peki sonra? Bir otel insanı olarak mı yaşayıp gidecek bu kentte Hakan Gençarslan. Bir evi, bir aile yaşamı olmayacak mı? O da bir tebessümle karşılıyor bu soruyu. "Anlaşabileceğim birini bulup onunla evlenmeye karar verirsem otel yaşamımı noktalayabilirim" diyor, ama

uzak bir ihtimal gibi geliyor bu ona. Otel hayatı daha hakiki geliyor.

Otel insanları garip mi, serüvenci, anlaşılmaz tutkuları mı var? Bunları, konuştuğum otel insanlarında hemen hiç sezmedim. Onlar daha çok hayatın mesele olmayan meseleleriyle uğraşmaktan yılmışlardı. Kendilerine daha çok zaman ayırmak istiyorlardı. Zaman otel insanlarının dostuydu.

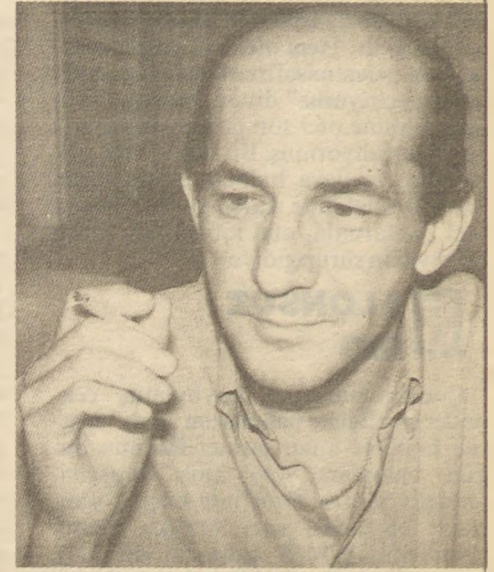
Yıllar boyu otellerine sığınan, buraları yuva belleyen dünyaya kırılgan insanlardan söz edeceksek Nâzım Hikmet'in kadim dostu, şair İlhami Bekir Tez'i anmadan geçmek olmaz. Şair, Kadıköy'deki Elif Oteli'nde arada evde kaldığı bir sene hariç yaklaşık 15 sene yaşadı... Otel onun için de rahatlık, özgürlük, en çok da yalnızlıktan kaçış yeriydi. Kendisini haftanın belli günlerinde otelin kahvesinde şair ve edebiyatçı dostları gelip ziyaret ederlerdi, halini hatırlarını sorarlardı. Kimsesiz bir otel insanı olan yoksul şair, Kadıköylü edebiyatçıların bir araya geldiği, canlı sohbetler yaptıkları bir ortamı yaratmayı başarmıştı. Son yıllarında pantolonunu kemer yerine ipe bağlıyordu. Otel odaları sığınağı, pantolonunun ipi dünyaya bir protestoydu...

Santral Oteli'nde iki yıldır sokağa çıkmayan, otel çalışanları dışında kimseyle konuşmayan bir devlet dairesinden emekli biri yaşıyor. Adı Arslan Arslan. Karısı ve kızıyla dahi görüşmüyor. Kendisini hemen hiç kimse arayıp sormuyor. Üç aylık maaşını kendisinin adına otelin müdürü alıyor. 500 bin lira olan otel aylığını kesip gerisini ona gönderiyor. Bu otel onun her şeyi, yalnızlığı, tutunacak dalı, hüznü, sığınağı, yaşayıp öldüğü yer. Mahremiyetini titizlikle koruyor, ben de buna saygı gösteriyorum. Fotoğraflarını çekmiyoruz.

Bu otelde kalan bir başka yalnız adam ise müteahhitlik işiyle uğraşan Necmettin Ayık. Karısı birkaç yıl önce hayata veda edince o da yalnızlıktan ve kendisinin çözmesi mümkün olmayan ev dertlerinden kaçıp Santral Oteli'ne sığınmış. Akşamları ya Maça Kızı Kıraathanesi'nde ellibir oynuyor ya da şarkıcı İbo'yla iddialı tavla maçları yapıyor. Sonra herkes kendi odasına, asil yurduna, yalnızlığına çekiliyor...

PAGANINI BÜLENT

Beyoğlu'nun tutunamayan, son derece yetenekli, ama bir o kadar da yoksul kemancısı Paganini Bülent için ise 5 yıldır kaldığı Tarlabası'ndaki Anadolu Oteli sokakların vahşetinden korunduğu, başını soktuğu, soğuk odasında eski yorganlara sarınıp çoğu kez yorgunluktan hemen rüyalara daldığı bir mekân. Girişte kapının karşısındaki duvarda "Otel ücreti peşindir" yazıyor. Paganini Bülent, her akşam otelcisine 8 bin lira

Hakan Gençarslan Avrupa Oteli'nin en kıdemlisi. 'Ben bu otelin kaptanıyım' diyor.

veriyor. Tek odalı banyosuz oda. Paganini'yi, Mendelssohn'u neredeyse kusursuz çalan Bülent Bey kimi kış akşamları bu parayı dahi veremiyor. Ama otelin sahipleri onu kış geceleri kahvelerine, lokantalarına sokmayan, onu aç ve parasız bırakan insanlar gibi duyarsız ve acımasız değiller. Bazı akşamlar taşralı, yoksul otelcilerin çay içip siyah-beyaz televizyon izledikleri otelin lobisinde kendisinden ısrarla keman çalmasını istiyorlar. O da ne kadar yorgun olsa da onları kıramıyor. Tarlabası'nda yoksul bir otelin lobisinde Paganini'den parçalar çalınıyor. Olmadık yerlerde, umulmadık zamanlarda insanlar incelemek, sürprizler, güzellikler yaratıyorlar. Gecenin bir vaktinde Paganini Bülent'in odasının kapısı çalınıyor. "Bülent abi, çay yaptım içer misin?" Dışarıyı ne kadar acımasız olursa olsun Anadolu Oteli, Paganini Bülent'e yitirdiği aile sıcaklığına bürük bir teselli oluyor... Bugün artık özellikle Taksim'de, Talimhane'de, Tarlabası'nda, Sıraselviler'de, Asmalımescit'te. Büyükparmakpı'da, Tepebaşı'nda, Kadıköy'de birçok otelde yıllardır yalnız, yalnızlıktan kaçmak isteyen, evlerinin bitmeyen sorunlarına, masraflarına yenik düşen, eşyalarından kurtulup hafiflemek isteyen, her an başını alıp bir yerlere gitmeyi düşünen, kendilerine ait bir oda, bir sığınak, özgürce yaşayıp ölünecek bir yer arayan onlarca insan ve asil ilginci birçok aile yaşıyor. "Otel kent" İstanbul'da sıkışan hayatlara yeni kapılar açılıyor... İstanbul'un otel odalarında artık Necip Fazıl'ın Otel Odaları şiirindeki gibi atılan elbiseler, boğazlanmış adamlar, kırık masalar, tahtayı kemiren zaman, tavan aralarında sessizce can veren insanlar yok: Kentin gittikçe büyüyen yalnızlığına ve çaresi bulunamayan hayat ağrılarına karşı verilen umut dolu bir direniş var. ◀

